

KARTA ZESPOŁU ARCHIWALNEGO

NUMER ZESPOŁU

17

KATEGORIA

A

NAZWA ZESPOŁU

Solno

PRZEKAZUJĄCY

Inowrocławskie Kopalnie Soli

WYKONAWCA SPISU

Inowrocławskie Kopalnie Soli S.A.

ROK PRZEKAZANIA

2000

MIJSCOWOŚĆ

Inowrocław

GMINA

Inowrocław

POWIAT

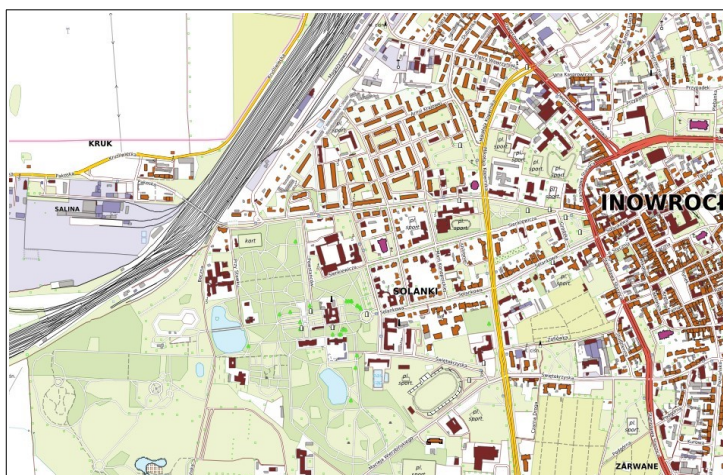
Inowrocław

WOJEWÓDZTWO

kujawsko-pomorskie

REJON DOKONANEJ EKSPLOATACJI

Inowrocław

CHARAKTERYSTYKA ZESPOŁU ARCHIWALNEGO

ZAKRES CHRONOLOGICZNY

1929

–

1997

	DOK. TEKSTOWA	DOK. KARTOGRAFICZNA	SUMA
ILOŚĆ JEDNOSTEK	212	310	522
ILOŚĆ PODJEDNOSTEK	369	331	700
ILOŚĆ mb	–		
ILOŚĆ SKANÓW	–	–	–

ZAKRES POSIADANEJ DOKUMENTACJI

TEKST: dokumentacja prawna; dokumentacja pomiarowa; geologia i hydrogeologia; plan ruchu; ochrona powierzchni, inne.

KARTOGRAFIA: karta tytułowa; mapy: wyrobisk górniczych, powierzchni, ewidencyjna; przekroje geologiczne.

Archiwum Państwowe w Bydgoszczy Oddział w Inowrocławiu, zesp. Kopalnia Soli „Solno” w Inowrocławiu, sygn. 7/571/0, lata 1945–1966.

RYS HISTORYCZNY

ZAKŁAD GÓRNICZY	Solno		
METODA EKSPLOATACJI	podziemna		
PRZEDSIĘBIORCA	Inowrocławskie Kopalnie Soli S.A.		
NAZWA ZŁOŻA			
RODZAJ KOPALINY	sól kamienna		
NAZWA TG NAZWA			
OG	Inowrocław		
ROZPOCZĘCIE EKSPLOATACJI	–	ZAKOŃCZENIE EKSPLOATACJI	–
KONCESJA I WYGASZENIE	–		

Kopalnia „Solno” prowadziła wydobycie soli w rejonie Inowrocławia (powiat inowrocławski, województwo kujawsko-pomorskie). W 1873 pruskie przedsiębiorstwo państwowe rozpoczęło eksploatację solanki otworami wiertniczymi na terenie Inowrocławia (obszar północny). Niezależnie, w tym samym okresie kopalnia prywatna rozpoczęła głębinie szybu na obszarze południowym. Kopalnia państwowa posiadała pola górnicze Ost, Pielka i Bast, które w 1900 r. połączono w jedno pole Kronprinz. W związku ze zmniejszeniem się wydajności otworów eksploatacyjnych kopalnia państwowa przystąpiła do budowy kopalni głębinowej. W latach 1884–1886 wybudowano szyb I przy ul. Poznańskiej (głębokość 176,5 m). W latach 1891–1895 zgłębiono szyb II na zachód od ulicy Poznańskiej. W latach 1905–1907 na poziomie 169 m nastąpiło gwałtowne zwiększenie się dopływu wody. Poziomy 169 i 160 m kopalni państwowej zostały zalane. W 1907 r. obie kopalnie głębinowe zostały zamknięte. Od 1908 r. wydobywano jedynie solankę metodą otworową. Przedsiębiorstwo prywatne posiadało w 1873 r. trzy pola górnicze, połączone w 1874 r. pod nazwą Kopalnia Soli „Inowrocław”. W 1905 zakład stał się własnością spółki Solvay. Kopalnia głębinowa posiadała dwa szyby („Klaus” i „Sedan”), połączone wyrobiskami na głębokości 178,8–180,3 m.

W latach 1909–1932 na skutek prowadzonej eksploatacji na powierzchni wystąpiły liczne zapadliska, o sporej powierzchni i głębokościach sięgających kilkudziesięciu metrów. W latach 1923–1924 wykonano 8 otworów do ługowania soli z powierzchni, z okładziną cementową, o głębokościach 402,7–711,1 m. W 1924 r. zakłady Solvay rozpoczęły budowę nowej kopalni podziemnej. W latach 1924–1929 wybudowano szyb „Solno I”, który w 1948 r. został pogłębiany do 611 m. W 1932 r. rozpoczęto podziemną eksploatację polegającą na produkcji solanki nasyconej i wydobywaniu jej na powierzchnię. Roboty prowadzono równocześnie na pięciu poziomach. Poziom I znajdował się na głębokości 470 m, a kolejne poziomy dzieliły 18-metrowe odstępy. Po 1948 roku powstały poziomy VII–VIII, a w latach 60., poziomy IX oraz X, który znajdował się na głębokości 638 m. Ponad poziomem I pozostawiono półkę ochronną oddzielającą nową kopalnię od wyrobisk zatopionych w 1907 r. W latach 1972–1977 powstał nowy szyb „Solno II”. „Po wykonaniu na poszczególnych poziomach chodników głównych, zakładano komory ługownicze, o wysokości 9 m, szerokości 20 m i długości 100 m. Komory zakładano prostopadle do chodników głównych, a odległość między osiami sąsiednich komór wynosiła 40 m. Stopień wykorzystania złoża wynosił 18%, co pozwalało na eksploatację bez stosowania podsadzki. Wszystkie wyrobiska wykonywano przy pomocy natryskiwania przodka wodą. Otrzymywano przy tym solankę nienasyconą, która była kierowana do komór eksploatacyjnych na niższym poziomie, gdzie następował proces jej dosycania” [3]. Z powodu zagrożenia wodnego i związanego z nim ryzyka powstawania zapadlisk na powierzchni zdecydowano o likwidacji kopalni. W 1986 roku na mocy Decyzji Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego przystąpiono do likwidacji kopalni. Rozpoczęto wtlaczanie do wyrobisk kopalni ługów sodowych. Wtlaczono 30 mln m³ posodowych ścieków z dodatkiem tłucznia wapiennego, a ponadto w 1992 roku do wyrobisk wtlaczano odpady pogazownicze. W całym okresie działalności kopalni wydobyto 100 mln m³ solanki z 1400 komór. Objętość wszystkich wyrobisk wynosiła około 15,4 mln m³. Chodniki miały łączną długość 290 km.

Bibliografia

1. Antoszkiewicz W. i in., *Kopalnia soli „Solno”, Łódź* [niedatowane].
2. Hwałek S., Gutman E., Kwiecień K., *Karty z historii polskiego przemysłu chemicznego. Historia polskiego przemysłu kopalnictwa surowców chemicznych*, Warszawa 2000.
3. Kuc W., *Złoża soli w Polsce w ujęciu przeglądowym*, „Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce” 2016, nr 31.